

Notat vedr. foretræde for Folketingets kulturudvalg - Frøslevlejren

03.11.2022, Padborg

Behov for at udbygge Frøslevlejren til et moderne oplevelsescenter

Frøslevlejren er den bedst bevarede Gestapo-fangelejr fra 2. Verdenskrig. Her sad tusindvis af danske modstandsfolk indespærret. For 1.600 af dem blev Frøslevlejren sidste stop, inden turen gik videre til Kz-lejre i Tyskland, hvor mange ikke kom hjem igen. Frøslevlejren er en del af Danmarkshistorien og vores fælles erindring om den tyske besættelse og dens efterspil.

Men Frøslevlejrens fremtid er i fare. Flere dele af lejren er i så dårlig forfatning, at de er truet af lukning og i værste fald nedrivning.

Hermed vil muligheden for at forstå en væsentlig del af Danmarkshistorien gå tabt for altid.

Folketinget har tidligere vist sig parate til at tage ansvar. Da Frihedsmuseet brændte i 2013 afsatte et enigt folketing således 63,7 mio. kr. til genopbygningen. Staten udpegede i 2000 Frøslevlejren som national mindepark, og bør derfor på samme måde tage ansvar for lejrens fremtid.

Da Frihedsmuseet blev genopbygget, benyttede man muligheden for ikke blot at genopføre, men også udbygge det til et moderne museum. Den samme mulighed bør man gribe nu. Frøslevlejren bør ikke blot renoveres, men udbygges til et moderne oplevelsescenter.

Det vil være oplagt at bringe Frøslevlejren i spil i forhold til den nye nationale 'Handleplan mod Antisemitisme', der dikterer, at alle danske skolelever skal ud på besøgssteder og undervises i holocaust og folkedrab. Frøslevlejren kan, som besøgssted agere vigtigt bagtæppe på en læring, der peger fremad.

Frøslevlejren vil betyde mere for flere

Aabenraa Kommune har siden 2016 arbejdet for at redde Frøslevlejren. Akut mangler der omkring 24 mio. kr. til første fase af udviklingsarbejdet. Det går blandt andet ud på at få energirenoveret. I samme ombæring vil vi bringe lejren tilbage til et mere autentisk udtryk. Hermed forstærkes rammerne både om oplevelsen og læringsmiljøet.

Aabenraa Kommune har finansieret at, lejren blevet analyseret i forhold til markedet, brugerne og interessenterne. På den baggrund er der skabt en forretningsplan med tilhørende scenarier og koncepter, der understøtter en bæredygtig fremtid for stedet og dets kernefortælling: Fra fangenskab til frihed.

Ud fra analyserne vil et nyt oplevelsescenter ved Frøslevlejren ville kunne tiltrække estimeret 60.000 betalende gæster årligt. Til sammenligning har Frøslevlejrens Museum i dag 25.000 betalende gæster årligt (2019). Derudover kommer mange tusinde gæster til lejrens øvrige udstillinger og oplevelsen af mindesmærket i sig selv, som der i dag ikke betales for adgang til.

Lignende kulturbyggerier med samme forventede besøgstal så som Center for Kyst- og Lystfiskerturisme i Assens og OPHAV på Mors forventes at koste mellem 60 og 80 millioner kroner.

Staten har selv initieret de to byggerier, som er støttet med henholdsvis 32 og 17,7 millioner på finanslovene i 2018 og 2021.

Aabenraa Kommune har siden 2016 investeret flere millioner kroner i arbejdet både med anlæg og udvikling. Kommunen vil gerne påtage sig en del af udgifterne ved et nyt oplevelsescenter i Frøslevlejren. Men det er ikke en kommunal opgave at bevare vores fælles nationale kulturarv. Det er et ansvar, der traditionelt set har ligget hos staten, og det bør det også være i dette tilfælde.

Vi håber, at staten vil prioritere bevaring og formidling af Danmarkshistorien ligeså højt som formidling om fiskeri og østers.

Vi appellerer derfor til, at staten finder et tilsvarende beløb dvs. ca. 25 mio. kr. til et nyt oplevelsescenter ved Frøslevlejren.

Aabenraa Kommune har inden for de seneste år betalt 3,5 mio. kr. for ny teaterbarak i Frøslevlejren, 5 mio. kr. for renoveringen af værelsesfløje hos Frøslev Efterskole, afsat 7 mio. kr. til udvikling af Frøslevlejren over de kommende to år, samt ansat en projektleder på fuldtid siden december 2021.

2. Verdenskrig skal ikke kun opleves på film

Danskerne har stor interesse for besættelsestiden.

Siden 2009 er der således udkommet hele syv spillefilm om 2. Verdenskrig herunder "Flammen og Citronen" (2008), "Hvidsten gruppen" (2012), "Under sandet" (2015), "9. april" (2015), "Vores mand i Amerika" (2020), "Skyggen i mit øje" (2021) og "Hvidstengruppen 2" (2021).

Staten har igennem Det Danske Filminstitut støttet filmene med 77,5 mio. kr.

Når de sidste medlemmer af modstandsbevægelsen og vidnerne fra 2. verdenskrig er gået bort, bliver de autentiske steder endnu vigtigere som læringsarenaer, hvor danskere skal lære om demokrati, retfærdighed, menneskerettigheder. I Frøslevlejren opleves historien.

På vegne af Den selvejende institution Frøslevlejren anmoder jeg derfor om foretræde for Folketingets kulturudvalg.

Venlig hilsen

Ditte Dyrbo Hviid
Udviklingskoordinator, Frøslevlejren
Tlf. 21 37 51 03
ddh@aabenraa.dk